

BAKONYI Péter

A nagykapu előtt

Éreztem, nem figyel rám a gyermek:
szólítom, s csak bámul a felporzó útra,
de ahogy lépegetünk az iskola felé,
kezét önkéntelenül a markomba fúrja.

Öntudatlanul öklömbe nyomta kis kezét
ez a büszke, lányosan-férfias, göndör
fiú, s az apa körülnéz: látja-e valaki,
hogyan a szemébe pattanó homokba dörzsöl...?

Meddig járhatunk még együtt iskolába?
Amíg az ős-diri fentről ránk nem dohog?
„Szülő nem léphet már ennél beljebb,
engedd el őt, különben káromkodom!”

Emlékszem: apám engem is elvitt... talán
egyszer. De hisz' a suli tíz lépésnyire állt
házunk falától a keskeny úttest túloldalán!
Október volt már, Debrecen, Simonffy ucca,
Fazekas Mihály Általános. A világháború
előtt anyám s apám is ott tanult szorozni,
egy padba vésve megjeltem a BE betűt.
Ily közelre már elsőst se kellett behozni...

Megálltunk, s mondtam: „Apa, én megyek.”
„Ahogy ígértem, fiam, kapuig kísérlek.”
„De hisz' már iskolás vagyok, nem gyerek!”
„Akkor fussunk!” – tréfára ketten mindig készek...

Aztán a járdaperemen álló aggott vaskorlát
mögül, a zöldre festett, döngő kapuból
még egyszer visszanéztem, s az ifjú jól lát:
észrevettem a szemében csillogó könnyet.

De elindult, ahová máskor hajnalban szokott,
a kefegyárba, s én, talán, hogy örök emlékem
legyen róla, bár nem tudhattam, amit ma már
igen: hogy e percről őt majd sose kérdezem,
még odakiáltottam: „...és délután gyere értem!”
Csak visszaintett. Nem is említettem senkinek.
De a napközi végén, mikor almára cseréltem
uzsonnám, a vastag hitler-szalonnás kenyeret

éppen, s beleharapva kiléptem a nagykapun,
ott állt a túloldalon, ugyanúgy, ahogy reggel:
sötétkék munkaköpeny, kalap és aktatáska...

Néha egyetlen perc felér egy emléksereggel.

Apámról

„Apádról sose írsz?” – kérdezte
gyermekkorom egyetlen
élő nagylány szemtanúja, Jolán,
amikor nemrég felkerestem,
s faggattam reményekkel tele:
milyen volt, mesélje végre el,
fiatalon, az én Lili édesanyám.

„Szép volt, mint a vasalt vitorla
a friss, büszke, reggeli szélben –
mondta Jolán (a volt gyári munkás,
takarító, irodista, szöv-alkalmazott) –.
Apád imádta őt, az esküvőn
aranszélű tányérban adott
inni a lovaknak, és azt ígérte:
úgy hordja majd ő Lilikét is,
mint a fodros, áttört porcelánt,
óvatosan, erős, nagy tenyerében...”

„De apádról sose írsz?” – kérdezte
Jolán, akinek már a nagyanyja
ölében is ültem, s a nagyapja
lovak voltak befogva a paraszthintó
elé, mikor szüleim összeházasodtak
fél évvel a világháború vége után.

Vajon miben, kiben bíztak ennyire?
Talán, hogy a történelem, e torz, púpos,
néma, gonosz majd jó tanítómestere
lesz tényleg jövőnknek? De
a bizalom talán a legrövidebb életű
tévedés a sok hibás emberi döntés között.

Vagy talán mibennünk hittek így előre,
hogy majd a biztos jövő: a gyerekek?
Apám már majd' harminc éve halott,
sose kérdeztem, büszke-e bármire is,
de az aranyszélű tányér egy törött kis
darabját a halála után megtaláltam
az egybekötött régi villanyszámlák
között egy kopott női cipős dobozban...